

GROEN SPECIAL 4

WILT U INSPIRATIE OPDOEN VOOR EEN GROENE TUIN?
IN DEZE SPECIAL STAAN HANDIGE TIPS OM U OP WEG TE HELPEN.

DE GROENSTE TUIN VERKIEZING

Na het grote succes van vorig jaar organiseren we ook dit jaar 'De Groenste Tuin' verkiezing. Iedereen uit de gemeente Nieuwkoop met een tuin of balkon mag meedoen. Het is goed om te weten dat de grootte van uw tuin geen invloed heeft op de kans om te winnen. Bij het beoordelen van uw aanmelding kijkt de jury naar: de hoeveelheid groen in uw tuin, de verschillende soorten bloemen en planten, hoe u omgaat met regenwater, of vogels, insecten en andere dieren die uw tuin graag bezoeken en wat u verder doet voor een klimaatbestendige en gezonde leefomgeving.

U kunt uiteraard eerst uw tuin of balkon (nog meer) vergroenen en dan meedoen aan de verkiezing, dat juichen wij alleen maar toe!

Prijswinnaars

Naast de titel 'De Groenste Tuin' zijn er ook mooie prijzen te winnen.

- Eerste prijs: Nationale Tuinbon van € 100, Vivara cadeaubon van € 20 en een voederhuisje voor vogels inclusief pinda's.
- Tweede prijs: Nationale Tuinbon van € 75, Vivara cadeaubon van € 20 en een vetbolkranshouder voor vogels inclusief vetbollen.

- Derde prijs: Nationale Tuinbon van € 50, Vivara cadeaubon van € 20 en twee reuzevetbollen voor vogels aan een touw.

In oktober nemen wij contact op met de winnaars en delen we de uitslag via onze website en social media.

Hoe doet u mee?

Vul het inschrijfformulier op www.nieuwkoop.nl/degroenstetuin volledig in en klik op versturen. U kunt maximaal drie foto's van uw tuin toevoegen in de bijlage. Meedoen kan tot en met 30 september.

BIJZONDERE DIEREN IN DE TUIN

Bijen zijn voor het grootste deel verantwoordelijk voor de bestuiving van ons plantaardig voedsel. In Nederland komen pakweg 350 verschillende bijenrassen voor. Van de bekende honingbij en hommeltot zeldzame soorten met bijzondere namen, zoals metselbij, wolbij, klokjesbij, pluimvoetbij en kattenkruidbij. Die laatste is zeldzaam, maar het goede nieuws is, ze zijn gespot in Nieuwkoop! In Woerdense Verlaat om

precies te zijn, bij mij in de tuin. De kattenkruidbij is een behaarde bij die nog in het zuiden en midden van het land voorkomt en blijkbaar ook in onze gemeente. Hij heeft een zwart voorhoofd, groene ogen en een wit behaard kopstuk. Hij heeft z'n naam te danken aan het feit dat hij verzot is op de

zogenaamde lipbloemen, waarvan het kattenkruid zijn favoriet is.

Als je door de gemeente rijdt zie je overal

tuinen met bloemen. Prachtig om al dat enthousiasme te zien en het werkt! We worden beloond met tal van zeldzame insecten die het goed doen in Nieuwkoop, waaronder deze prachtige kattenkruidbij.

Wim Overeem

Heeft u ook een bijzonder dier in uw tuin gezien? Stuur uw verhaal met foto naar redactie@nieuwkoop.nl.

GRATIS LEREN OVER DE NATUUR

Wist u dat u online gratis korte cursussen, webinars en podcasts over de natuur kunt volgen? Of u nou in uw

woonkamer of op uw balkon zit. Leer alles over vogels, bijen, paddenstoelen, moestuinieren, de natuur en uw gezondheid en nog veel meer.

Het platform 'De IVN Natuuracademie Online' is een vrij toegankelijk platform waar u op een laagdrempelige manier kennis kunt maken met verschillende natuuronderwerpen.

Bekijk het aanbod op: <https://natuuracademieonline.ivn.nl/resources>

NATUURLIJKE BESTRIJDING IN UW TUIN!

Wie natuurlijk tuiniert richt de tuin zo in dat de natuur zich optimaal kan ontwikkelen. Dat klinkt heel ingewikkeld, maar valt reuze mee. Bij natuurlijk tuinieren bestrijdt u zonder bestrijdingsmiddelen. Want die zijn niet alleen slecht voor wat u wilt bestrijden, maar ook voor dieren, nuttige insecten, bodemleven en grondwater.

Ook u kunt uw tuin een stukje natuurlijker maken. Kies in uw tuin voor planten die in Nederland thuishoren en houdt bij de aanplant rekening met de zon, schaduw en bodem. Een goed bedekte bodem met planten houdt onkruid tegen en zorgt dat water minder snel verdampt. Op plekken waar u geen planten wilt, kunt u de bodem bedekken met een dikke laag boomschors, hout- of kokosnippers. Deze laag dient meteen als voedingsbodem en moet u na verloop van tijd aanvullen. Het onkruid dat toch nog op komt trekt u er gemakkelijk tussenuit. Maak uw tuin aantrekkelijk voor natuurlijke plaagbestrijders, zoals vogels, egels en lieveheersbeestjes. Voor vogels kunt u een nestkasje ophangen. Zij eten onder andere muggen en rupsen. Hang voor oorwormen, lieveheersbeestjes en sluipwespen een insectenhotel op. Zij smullen van luizen. Egels houden van een rommelhoekje in de tuin en eten graag slakken. Laat bladeren in de herfst liggen en zorg voor een ingang in uw schutting. U kunt ook

de natuur in (een deel van) uw tuin zijn gang laten gaan. Planten die zomaar opkomen kunnen ook mooi en nuttig zijn.

Soms ondervinden we hinder van dieren. Hieronder een aantal natuurlijke maatregelen:

Luizen: houden niet van planten die een sterke geur afgeven, zoals lavendel, afrikaantjes, salie of uien. Om luizen te bestrijden of voorkomen kunt u ook knoflook ingraven rondom de plant(en). Wist u dat u ook larven van lieveheersbeestjes kunt kopen om luizen te bestrijden?

Mieren: boerenwormkruid, lavendel, bieslook, afrikaantjes, mint-planten en goudsbloemen verspreiden een vervelende geur voor mieren.

Slakken: zijn ook niet zo populair. Toch zijn het nuttige opruimers en eten de meeste soorten vooral plantaardig afval, zoals dode bladeren en insecten, schimmel en hout. Ze dienen ook als voedsel voor andere dieren, zoals vogels, muizen, egels en amfibieën. Zorg ervoor dat deze natuurlijke plaagbestrijders een plek in uw tuin krijgen om te schuilen, eten en nestelen. Planten waar slakken een hekel aan hebben zijn, viooltjes, varens, munt, salie, tijm, lavendel, geraniums, vingerhoedskruid, wederik, goudsbloem, anjer en akelei. Ook kunt u onder de planten die vaak worden aangevreten een laag boomschors, hout- of kokosnippers strooien.

Muggen en vliegen: zorg voor meer kikkers en vogels in uw tuin. Alles met een citroengeur, zoals citroenmelisse, citroenverbena, citroengras (citronella) en citroengeranium is voor muggen en vliegen een echte afknapper. Muggen zijn dol op stilstaand water, dus leeg emmers, verstopte dakgoten en gieters, ververs vogelbadjes regelmatig en houd de deksel op de regenton. Zorg voor een (zuurstof)pompje in de vijver en maai het gras geregeld.

Rupsen: vaak zijn mensen er niet blij mee, maar rupsen worden vlinders. Zet daarom geen planten die sterk vlinders aantrekken naast de moestuin. Rupsen hebben een hekel aan de sterke geur van bieslook en salie en de sluipwesp en vogels zijn hun natuurlijke vijanden.

Wespen: zijn goede bestrijders van langpoot- en steekmuggen. Ze veroorzaken vooral in augustus en september overlast wanneer zij overstappen naar zoet voedsel. U kunt ze op afstand houden door de geur van citroengras, kruidnagel, geranium,

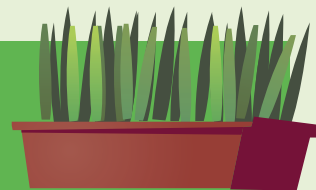
rozemarijn, anijsplant, venkel en groene munt.

Vogels: wilt u bijvoorbeeld fruit(bomen) beschermen tegen vogels. Plaats

blauwe netten. Blauw is goed zichtbaar voor vogels.

Katten: hebben de behoefte om hun drollen te begraven. Door graafplekken in te ruilen voor planten wordt u tuin minder aantrekkelijk voor katten. Zet de planten dicht bij elkaar en plant bodembedekkers. Katten hebben een hekel aan kattenschrik, goudsbloem, ooievaarsbek, lavendel, vuurwerkplant, munt, citroenverbena en ook citroentijm.

(ON)KRUID, WAT HEB IK ERAAN?

Soms lijkt er geen eind aan te komen: onkruid. Het groeit op de plekken waar u het niet wilt hebben en als u het heeft weggehaald schiet het een paar dagen later weer uit de grond. Wat nu? U kunt het (on)kruid ook omarmen. Want, wat velen van ons niet weten, is dat (on)kruid ook goede eigenschappen heeft.

Onkruid verkapt iets over de bodem

Er zijn heel veel soorten (on)kruid en ze hebben allemaal een voorkeur voor een bepaalde bodem. Door te kijken naar de soorten (on)kruid in uw tuin kunt u precies zien hoe het met uw bodem gaat. Zo groeien brandnetels, zevenblad, klein knopkruid, herderstasje, straatgras en vogelmuur alleen in voedselrijke grond, maar verkiest hopklaver een kalkrijke bodem. Kleefkruid en kaasjeskruid zijn dol op stikstofarme aarde. De naam verkapt het al, maar ridderzuring en veldzuring zijn dol op een zure bodem. Heeft u klein hoefblad

in uw tuin? Dan heeft u een stukje bodem met een slechte structuur.

Onkruid is enorm belangrijk voor de biodiversiteit

Vogels, vlinders, bijen, torren, mieren en andere nuttige insecten en bodemdieren zijn dol op onkruid. Ze gebruiken het als schuil- en broedplaats en eten ervan. Een van de belangrijkste voedselbronnen voor rupsen is de brandnetel. Allerlei

vlindersoorten, zoals dagpauwoog, kleine vos, atalanta en gehakelde aurelia leggen hun eitjes op de brandnetel. Zonder brandnetels kunnen deze vlinders zich niet voortplanten.

Onkruid is lekker!

(On)kruid is niet alleen voor vogels, insecten en andere dieren nuttig, maar veel soorten zijn ook voor ons eetbaar, lekker en gezond. Met een goudsbloem, madelief en paardenbloem kunt u salades opvrolijken of kruidenboter maken. Let hierbij goed op dat u weet wat u eet.

Uw tuin laten overwoekeren hoeft natuurlijk niet, maar kijk de volgende keer eens met andere ogen naar het (on)kruid in uw tuin. Laat een paar brandnetels achter in een hoekje staan of maai het gras op een hogere stand, zodat madeliefjes en klaver de ruimte krijgen.

WIN HET ONKRUID- OF AVONTUURLIJK TUINIEREN BOEK

Wilt u na het lezen van deze groenspecial meer weten over (on)kruid of natuurlijk tuinieren? Doe dan mee aan de winactie op www.nieuwkoop.nl/boekenactie en geef uw keuze door voor 4 oktober. U kunt kiezen uit het 'Onkruidboek' van Suze

Peters, Lotte Stekelenburg en Caroline Zeevat of het 'Avontuurlijk tuinieren boek' van Nienke Plantinga en Katja Staring. Onder de aanmeldingen verloten we van elk boek 10 stuks. In de week van 4 oktober loten we de winnaars. De winnaars krijgen het boek thuisgestuurd.

KIJKJE IN DE (ACHTER)TUIN

Hierin interviewen we inwoners over hun achtertuin, met deze keer: **Hanneke Maarse.**

Hoe zou je jouw tuin omschrijven?

"Als een tuin in ontwikkeling. Wij wonen in een voormalig bankgebouw in Noorden met veel

asfalt voor de deur en een aantal borders toen wij het kochten. Ondertussen begint de wens van meer groen om ons heen aardig te lukken. We zijn begonnen met bloembakken en potten en dat beviel goed. Mijn man Robert-Jan heeft toen een moestuinbak gemetseld om te proberen. Dat vonden we allebei hartstikke leuk! Nu heb ik ook een kasje, waar allerlei groente en stekjes groeien.

Vorig voorjaar zijn we begonnen met een grote plantenbak op het asfalt en in het najaar ben ik met hulp van Jannie (vriendin) de bak gaan vullen. Zij heeft planten uit haar tuin gegeven en we zijn kwekerijen afgegaan. Ik moet mezelf inhouden om niet te veel te kopen, want hij zit al iets te vol. Maar Jannie zegt, je haalt er wat uit, deelt het in drieën, zet het op een andere plek en je krijgt weer ruimte. Zo hebben we allerlei projectjes."

Hoeveel tijd besteed je (aan het werk) in je tuin?

"We zijn meestal bezig in de tuin, maar regelmatig drinken we er wat en genieten we van hoe het eruit ziet. In februari begin ik met zaaien en in mei ga ik naar de kweker om de plantenbakken te vullen. Dan begint het grootste werk, het nat houden. Robert-Jan doet ook veel. Het is fijn dat we het samen kunnen doen. Het oogsten is het leukste werk. Verder moet je goed kijken hoe het met de planten gaat en wat ze nodig hebben. Dat is echt een leerproces."

Wat vind je zelf belangrijk in jouw tuin?

"Ik houd van kleur, dat het lekker ruikt en vlinders en bijen aantrekt. Ook moet het een plek zijn waar vogeltjes en insecten eten en beschutting kunnen vinden. Soms kan dat ook nadelig zijn. Dit jaar waren er erg veel slakken en rupsen en omdat we liever geen bestrijdingsmiddelen gebruiken bleef er van de zes spitskolen maar één over."

Wat wil je nog veranderen aan jouw tuin?

"Nieuwe beplanting voor de border aan de zijkant van ons huis. We gaan nadenken over een automatisch watergeefstelsel en willen in het voorjaar een border omtoveren tot moestuinbak."

Wat vind je van tuinieren?

"Ik vind het heel erg leuk en rustgevend om met mijn handen in de aarde bezig te zijn. Het is ook heerlijk om buiten te zijn, want door ons beroep zitten we veel binnen. We houden met de inrichting en plantenkeuze rekening dat we niet te veel onkruid krijgen. Veel plantenbakken zijn helemaal bedekt. Door regelmatig te wieden kan je het goed bijhouden."

Welke dieren, vogels, insecten zie je in je tuin?

"Heel veel vogeltjes: ijsvogeltje, rietzanger, wulp, vinken, mussen, mezen en roodborstjes. Het is eigenlijk een soort vogelbuurt. Je ziet ook roofvogels, zwanen en ganzen. Qua insecten enorm

veel hommetjes en bijtjes. Veel meer soorten dan ik in eerste instantie kende. Super veel vlinders, meer dan andere jaren, maar daar kies ik mijn planten ook op uit."

Wat is je favoriete tuinplant?

"Mijn vader heeft Helleborus geweekt. Die vind ik heel mooi, vooral de bijzondere soorten. Ik ben dol op Lathyrus, omdat die zo lekker ruikt. Seringen vind ik prachtig en rozen die lekker ruiken ook."

Heb je een tuintip?

"Als je net als ik veel asfalt of verharding hebt, zijn er ook veel mogelijkheden. Wat voor mezelf goed werkt is naar een kwekerij of tuinevenement gaan en inspiratie opdoen."

